

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 „ „
Negyedévre . . . . . 2 „ 50 „
Egy órára . . . . . 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Negy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a főbbizéri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

A kultusz budget.

Debreczen, február 14.

Az 1896-dik évi költségvetés tárgyalásában szomorú nevezetességüvé vált a kultuszbudget tárgyalása.

Eddigélé ez az egyetlenegy tárcza volt az, a mely az éles ellentétek által annyira szétdarabolt parlament egyes pártjai között az összekötő kapcsot képezte. Bármily óriás hullámokat vetett is föl a politikai szenvedély tengere a többi miniszteriumok költségeinek megvitatása közben: a vallás- és közoktatás ügy kezelő minisztere az összes pártok részéről a legelőzékenyebb bánásmódban részesült.

Nem úgy az idén!

Ebben az esztendőben a nemzet jogos felháborodásának és az ellenzék kötelességszerű itélkezésének suhogó vesszeje sűrűn érte a kultuszminisztert és a kezelése alatt elharapódzott visszaélések szomorú jelenségu hősét: Pulszky Károlyt.

A helyzet szomorú és nagy mértékben aggasztó. Szomorú, mert az uralkodó rendszer fertőző mérgének akkori intenzitását mutatja, a mekkoráról még a legpessimistikusabb gondolkozású embernek sem lehetett sejtelme. De a legnagyobb mértékben aggasztó is ez a helyzet. Mert kiben és miben bizhatik már ez a szegény magyar nemzet, ha a bünös könnyelműség vagy talán a szándékos gazság már olyan tőrre is átsapott, a mely eddigélé politikai életünk ö'döklő sivatagjában az egyetlen kies oazist képezte,

Az országos képtár ügyének napvilágra került botránys részletei szomorú fényt vetnek közállapotainkra.

De még ezeknél is szomorubb és az érthetlenséggel határos az uralkodó pártnak az a csökönysége, a melylyel utját akarja állani annak, hogy a nemzet ebben a kérdésben tisztán láthasson.

Az ellenzékét a most folyó viták alkalmával még a legelfogultabb ítélet sem sujthatja azzal a váddal, hogy a dolgot elmérgesíteni, vagy felfujni akarta volna.

Ellenkezöleg!

A legnagyobb kimélettel és tapintattal érintette a kérdést, mert hiszen, valósággal úgy van a dolog, a mint Eötvös Károly szerdai remek beszédében mondotta, hogy »alig képzelhetni olyan embert, j ó r a v a l ó m a g y a r e m b e r t, a k i i l y k é r d é s e k v i t a t á s á b a n g y ö n y ö r ü s é g é t t a l á l n á.«

Elég sajnós, hogy az ellenzék k é n y t e l e n volt ezzel az ügygyel foglalkozni,

mert ha nem foglalkozott volna vele, az alkotmányos ellenörzés terén rendkívül súlyos kötelességmulasztást követett volna el.

Hogy az ellenzék a megtörtént óriási vétséggel szemben milyea enyhe eljárást és kimélő bánásmódot tanusított, legjobban az bizonyítja, hogy egész követelése ebbe a szerény és alkotmányosság szempontjából absolute nem kifogásolható indítványba olvadt bele, hogy a parlament küldjön ki egy 15 tagu vizsgálóbizottságot.

A kormánypárt azonban — mintha csak vesztét érezné — a legeszevesztébb ellenállást fejtette ki az ellenzék ez indítványa ellen, a melyet pedig a legprimitívbb tisztességi szempontok szerint is neki magának kellett volna megtennie.

Hiába való volt az ellenzék legkitünőbb elméinek meggyözö érvelése, hiában mutatták ki napnál világosabban, hogy annak a parlamenti bizottságnak a kiküldetését egyenesen a többségben levő párt és a kormány becsületének a tisztázása teszi szükségessé; csökönysen megmaradtak e foglalt helytelen álláspontjukon s végső lehelletükig védték s éppen ezzel nagy mértékben gyanussá tették ügyüket, a mely pedig magában is elég rossz fényt vetett az uralkodó rendszerre.

Mikor e sorokat írjuk, az általános vita már be van fejezve s csak a záró beszédek vannak már hátra. Meglehel, hogy mire a mai számunk olvasóink kezébe jut, már a névszerinti szavazás is megtörténik,

A jóslás mestersége nem a mi kényerünk s éppen azért nem is bocsátkozunk előre az eshetőségek folytán beállható helyzet fejtegetésébe.

Annyit azonban már most ki merünk mondani, hogy a mostani szavazásnál keményebb dió még nem került a Bánffy-kormány odvas fogai közé.

A helyzet a lehető legkétesebb s a kormányra felette hátrányos.

Ugy látjuk, hogy ha az ellenzék teljes számban bevonul és minden árnyalata összetart: ma a Bánffy-kormány megbukhatik. Megbukhatik, mert 1-szor, ebben a kérdésben a horvátoknak nincsen szavazatuk; 2-szor, mert magában a kormánypártban is a Károlyi Pistafele emberek tartózkodni fognak a szavazástól.

De bármint döljön is el a kérdés, nyerjen bár néhány szónyi többséget a kormány botor állásfoglalása: a közvélemény kimondja halálos ítéletét a most uralkodó rendszer felett, a mely szégyen-

nél, gyaláztatnál, nemzeti megalázásnál és anyagi károsodásnál egyebet még semmit nem hozott Magyarországra.

Pusztuljon hát el örökre!

Grotius.

Ujabb indemnit. A miniszter tanácsnak legutóbb tartott ülésében behatóan foglalkoztak a kormány tagjai a képviselőház feloszlásának eszméjével, de ott elejtették. Ellenben, mint már néhány nap előtt távirati rovatunkban jeleztük, elfogadták a miniszterelnöknek azon javaslatát, hogy ujabb indemnitást kérjenek az országgyűléstől két hónapra nival a költségvetést nem tudják letárgyalni három hónap alatt. Az ellenzék még vehemensebb tamadásra készül a kormány ellen, s nagyon valószínű, hogy az így öt hónapra hosszabbított indemnitás is kevés lesz.

KÜLFÖLD.

Összeesküvés a sultán ellen. A legujabb konstantinápolyi elfogatások a szultán személye ellen tervezett összeesküvéssel függnek össze. — A szultánnak a jövő héten Achmet próféta mecsetjébe kellett volna mennie, és az összeesküvők erre az alkalomra tartották fenn tervük végrehajtását. Az evezős, a ki a szultánt a mecsethez vitte volna, a mecset helyett egy hadihajóra tartozott volna öt szállítani, a mely hajó nyomban teljes gözerővel indult volna el Smyrna felé. Utközben a szultánt rákényszerítették volna, hogy vagy a reformjavaslatok végrehajtását elrendelje, vagy pedig mondjon le trónjáról. Az összeesküvés most felfedeztetvén, az abban résztvettek is ismertekké váltak, kézrekerült az az okmány is, melyet valamennyien aláírtak, megesküdvén arra, hogy tervüket végrehajtják, ha valamenynyüeknek meg kell halniok. Az összeesküvés fővezére a tengerészeti közlöny szerkesztője volt, a kinek másik két magasabb rangu tengerésztszettel együtt, kik szintén részt vettek az összeesküvésben, sikerült külföldre menekülniök.

Prédalésés. A Novosty szembeszáll a bolgárok azon fellevésével, hogy Oroszország segélyükre lehetne Macedonia megszerzésénél. Oroszország felszabadítási harczi — úgy mond az ujság — a Balkán-félszigeten véget értek. Egy sereg állam alakult ott, a melyeket Oroszország tanácssal és tettel mindig szívesen támogat. Ezek az államok azonban annyira megerősödtek, hogy maguk gondoskodhatnak magukról. Ellenesetben bekövetkezhetnék Oroszország jogosulatlan kizsákmányolása, Bulgária, Görögország és Szerbia igényt emelnek Macedonia különböző részeire és Oroszországnak éppen nincs érdekében, hogy a macedonai görögök, szerbek és románok bolgár uralom alá jussanak. Itt nem segíthet, és nem is akar Oroszország a bolgároknak segíteni. Hogy minden félreértésnek eleje vetessék, a Bulgáriába küldendő orosz diplomáciai és konzuli ügyvivőknek jó eleve meg kell értenniök a bolgárokkal, hogy Oroszország nem akarja a statusquó megváltoztatását, nem nyujt segélyt Bulgáriának, ha ez fegyverrel sértené meg szomszédai érdekeit.

A „fin de siècle.“

Debreczen, február 14.

Az ellentétek időszakát éljük.

Mintha csak versenyre kelnének az extrémek, hogy megmutassák a jámbor balandónak: mi mindenféle furcsaságot produkálhat ez a századvégi társadalom!

Itt az egyik jámbor lélek dolgozik, izzad, és kezemunkájának gyümölcseit közzéle, közhasznú intézményekre fordítja, szomszédja pedig leleményes és találgató a közpénzek, a közvagyon elkezelésében és még az oltári szentségeket is elkezelné.

Itt a társadalom színe-java, férfiak és nők kezét fogják, vállvetve dolgoznak a világ béke érdekében, amott pedig a társadalom azon rétege, melynek hivatásánál fogva a békét, a szeretetet, a testvériséget kellene hirdetni: a gyűlölet és a viszály magvát hintik a békés — de naiv és hiszékeny honpolgárok szívébe.

Itt egyesek, társulatok, a társadalom vállvetve a kormányval faradoznak a közjótékony intézmények letesítésén, enyhítik a nyomort, letörtik az árvák és özvegyek búfacsarta könnyeit, amott pedig tevtanoktól félrevezetett tömegek dinamittal és nitroglicerinnel azon vannak, hogy a nyomort minél inkább növezték.

Emitt a nép nagy része arca verejtékével keresi mindennapi kenyerét, éjjelt is nappalá téve, csak hogy becsülettel teljesíthesse polgári, haza iránti kötelességét.

Amott pedig a sors kegyeltjei, a társadalom kegyencei — a kikre tán születésükkel már fortuna mosolygott — megvetik a becsület egyenes útját, melyen haláluk napjáig tisztességben, becsületben járhatnának és rá lépnek a becsületesség, a megvetés sikamlós útjára, a hol elbuknak, elvesznek.

Emitt a társadalom egy nagy contingense kenyeret kér csak — ezt is munka árán, de még kenyeret sem kap a jólakaság.

Amott pedig sokan eszevesztett művésze-

ket, sportot fejtenek ki a tékozlásban, a pénzszórásban, az orgiákban, a nagyzási hóbortban még pedig mások pénzével. — Csalnak, lopnak, rászédnek, defraudálnak, hogy pezsgőre, négyes fogatra, maitressekre, örült költekezésre teljék.

Valóban az extrémek csodás kusza vegyületekből áll ez a mi „fin de siècle“ társadalmunk.

Ámde a zsurnalisztikának nemcsak az a feladata, hogy regisztrálja a bűnt, a bajt: kutatni kell a bűn és a baj kuforrása után is. Oda kell hatnia, hogy megszűnjen az ok, megszünjék az okozat is. Szó sincs róla, hogy társadalmunk itt felsorolt kórságok főbb okai a rossz nevelésben és a rossz rendszerben rejlik.

A nepotizmus, a protekció soha sem garázdálkodott annyira, mint most. Ha „X“ a polczra jut, úgy „Y“ és „Z“ rokonai — legyenek azok érdemesek vagy nem — bizonyára zsiros hivatalba kerülnek.

De a rossz nevelés is sokban járul a bajhoz. Ma mindenki könnyen, munka és fáradtság nélkül akar élni? — nem — élvezni, uraskodni, utánozni.

A szatócs utánozza a nagy kereskedőt, amaz a gyárost. A díjnak a főnököt; a bérlő a birtokost stb. Ha aztán a jövedelem nem elég — oda nyúl a reá — becsületére bizott pénz, vagyon után.

Eddig csak a bankházak, pénztárak pénztárosai defraudáltak. Ezt a manipulációt már mintegy megszokta volt a világ. Olyik szegény ördögöt nem is üldöztek. Később a direktorok, a bankárok, a gründolók vettek át ezt a szerepet. Hiszen a sok élvezet, az átélvezett pazar fenyt. pompát legfőkébb egy jól irányzott golyóval bevégezték. A Piuscsok, Kokánok, Gyóriek, Lóriek, Takác-ok, stb-ek fölött még csak napirendre tér a társadalom, ámde az epidémia tovább kezd terjedni, ott, a hol a baj még eddig nem garázdálkodott: alispánok, főispá-

nok, magasrangú dignitások is inficiálódni kezdenek: e fölött nem térhetünk napirendre. Meg kell változtatni az eddigi rendszert. Ne a protekció, nem a nepotizmus, hanem a kipróbált tehetség, erény becsület nyerje a jutalmát. A nevelés-oktatás pedig ne csak ész, de jellem fejlesztő is legyen. Többet ér a becsületes fél mint a gaz egész tudós.

Szíveljék ezt meg a hivatott tényezők.
Kuthi Zsigmond.

A főispánok.

Itt volt az ideje, hogy a nagymosás kiterjedjen a vármegyék satrapáira, a kik igazán botrányköveit képezik a magyar közigazgatásnak. Sehol inkább nem bizonyosodik be azon közmondás, hogy fejtől büzlök a hal, mint a mai torz-vármegyékénél, a melyeknek fejei a főispánok.

Az újabb korszaknak, különösen Tisza Kálmánnak, közigazgatási törvényei kiforgatták e méltóságot eredeti rendeltetéséből. Ma már a főispánság hivatalnak méltóság, méltóságnak pedig hivatal. A főispán sem nem vármegyei, sem nem állami tisztviselő. Mi hát a főispán?

A főispán nem egyéb, mint az uralmon levő kormánypartnak az ország pénzén fizetett fő korszese és a melük-szállítója.

Főispán még elvéte sem cselekedett valami jót, hasznost vármegyéje részére. A főispánok előnyököt csak egyeseknek, kortársaiknak adnak. Ez az ő feladatuk. A közigazgatás pedig menjen, ahogy tud. Legfőkébb belekapaszkodnak néha a közigazgatás kerékének küllőibe, hogy jogos érdekek sérelmével is a hatalomnak tegyenek szolgálatot.

A főispán nem egy ember, hanem kettő. Az egyik Budapesten mutatkozik a szabadelvű pártkörben, a képviselőház folyosóján s még inkább a kegyelmes urak, a miniszterek előszobáiban. Itt a főispán nagyon kis ur. Még csak annyira sem bámuljak meg, mint agyon-sújtásozott ruhájú hajdúját. Budapesten behuzza a mellét, meggömbösi a hátát s még kezesokoló alázatosságra is kész, mint a legutolsó napidíjas kályhafűtő, akinek a „hivatala“ csak a téli hónapokban diszlik.

A „DEBRECZEN“ TARCZAJA.

Kézcsók.

A kézcsók semmi áron
Még nem szerelmi jel.
Vészjelző a határon,
Hogy ott vigyáznunk kell.

Egy elhalasztott bók az,
Kér éltet vagy halált,
Egy elhibázott csók az,
Mely ajkát nem talál.

Zempléni Árpád.

Uránia.

(Egy férj gondolataiból.)

— Itta: **Krudy Gyula.** —

Imádot mindenségem, itt vagy mellettem a szobában, a hátam mögött és kíváncsian kukkász be a vállam fölött az írásomba.

— Mit írsz?

— Hadd el, ostobaságokat.

Te édesem erre azt gondold, hogy a te férjednek a szokottnál több ideje van, s hogy nincs eléggé elfoglalva, bár otthon csak ritkán van és ha otthon is van, ekkor sem veled foglalkozik, hanem mással; irkál, a miket ostobaságoknak nevez, de azért nem hagyja felbe, s nem fordul feléd, mikor te úgy szeretnél a szemébe nézni, rámosolyogni, úgy mint azelőtt, mikor még nem gyűgyögött ott

a bölcsőben az a kis rövid emberke, a kinek a gyűgyögésében találjuk fel mi most a boldogságunkat. Te az egyik oldalra térdepelsz a bölcsőnek, én a másik oldalra és nézzük a mi boldogságunkat, azt a rövid vastag kis emberkét, a ki pufok arcát hol felém, hol feléd fordítja és elnéz bennünket sokáig.

A takaróra felteszed a kezéd és én meg-simogatom. Rám nézsz, és mélabusan mosolyogsz. Nem mondod, de érzem, hogy ilyenkor szemrehányólag gondolsz ream:

— Miért olyan ritkák közöttünk az ilyen pillanatok!

Igenis, miért?

A kis ember mosolyog. A gyermekszoba rózsaszínű függönyein át beszűrődik a téli napsugár s aranyos karikákat vet a szőnyegre. A kis ember nevet, kaczag, s mosolygunk mi is. Én megcsókolom a kezéd.

Igen, hát miért?

Nappal az iskolában tanít a te férjed, alig látod néha mikor reggel elmegy.

Gyakran még alszol, mikor c-ókot lehel az ajkadra. S te álmodban mosolyogsz, felve, vigyázva csókolja meg annak a parányi emberkének a dunnák közül alig kilátszó arcocskáját. S elmegy. Tanít reggeltől délig. Délbe hazafut, alig eszik valamit a sietségtől. Aztán újra megy. Este akad néhány szabadabb percze. A vacsora fölött te elmondod a nap eseményeit, hogy mit csinált a kis ember:

— Ma nem sirt! Ma sokat kaczagott, mert a napsugár bevillant a szobába: annak örült olyan nagyon.

A napsugárról eszedbe jut a tavasz. Mikor állandóvá lesz ez a meleg, ragyogó, édes

napsugár. Bárha jönne már. De Istenem, még soká jön. Még tél van. A május! Azt várjuk mi. Akkor már ki lehet vinni ami édes mindenségünket a kertbe. Rózsák nyílnak a kanyargós utak mentén, s a kerti üveggömbök ragyogva fürdenek az enyhe napsugárban. — Szaraz lesz a föld, s a léghen sejtelmesen ébred az élet. Ott érezni az életet mindenütt, a fűben, a virágokon, a levegőben, s annak a kis embernek a mosolyában, ki akkorra talán már kaczagva fog néven szólítani téged és engem. A te nevedet hamarabb tanulja meg kimondani az a kis ember. Hiszen, igaz, te foglalkozol vele legtöbbit.

Igaz, ez így van.

A te férjed éjjel sincs otthon. Nappal elszólítja mellőletek a kötelesség, éjjel a munka. A munka: az élet: a kenyér, s nagyon kis részben a dicsőség.

A te férjed hiu ember, imádot anyaglom. Hiu, bevallom őszintén. Éjjel, mikor otthon kellene lennie, vigyáznunk a ti boldogságotokra, a ti nyugalmatokra, akkor ő lázasan fut a dicsőség után.

A szerkezetőség életlő levegőjében, abban az izzó, forrongó, soha sem nyugalmat nyújtó levegőben, lobogó gázlángok világánál rójjá egymásután a sorokat, fut a dicsőség felé. Aztán mikor késő éjjel hazavetődik, csendesen és nesztelenül jó be hozzád és elnéz órák hosszai az éjjeli lámpa imbolygó világánál.

Nézi az arcod, a te szép fehér arcod és észrevétlenül csókolja meg a kezéd, amelyik még álmodba is fogja annak a kicsi embernek a lakhelyét, a bölcsőjét.

A főispánt másik alakjában vármegyében láthatjuk. Itt gőgös kényur, aki azt akarja, hogy előtte mindenki akként alázkodjék meg, miként azt ő cselekszi ura és parancsolója, a belügyminiszter előtt. — Itt kidülleszt mellét s kiegyenesíti a derekát s jaj annak, akinek eszébe talál jutni, hogy a főispán ur is csak amolyan közönséges halandó.

Rendkívüli jogokat adnak törvényeink a főispán kezébe. Ezeket okosan és becsületesen használva, sokszor előnyös dolgokat cselekedhetnének s károsokat gátolhatnának meg. — Ámde e jogokat nem a szerint gyakorolják, hogy minél jobb legyen a közigazgatás. Ez nekik teljesen mindegy. Mindent párturalmi szempontból bírálják meg.

Az a vármegyei tisztviselő, a ki a képviselő-választások alatt jó kortesnek bizonyul, elkövethet bárminő visszaélést, még sem üri meg a lábát, mert mint anya a gyermekét, — akként védelmezi meg őt a főispáni mindenhatóság. Ellenben olyan tisztviselőre, a kinek önálló elvei vannak s ha nem is ellenzéki, de a korránypárti korteskedések piszkos posványától undorodik, pénzen is megvevnek ürügyet arra, hogy üldözzék és nyakát tekerjék.

A főispánok a vármegyék gonosz szellemei és pedig nemcsak közigazgatási, hanem társadalmi táren is. A főispán külön társadalmi klikket teremt magának, amelynek tagjaitól megvárja, hogy ne érintkezzenek olyanokkal, akik nem vágyakoznak arra, hogy az ő kegyeinek sugaraiban fürödjének. — És annyira megy, hogy például nem rég hallottuk, hogy egy vármegye főispánja keserű szemrehányást tett az alispánnak azért, mert el mert menni egyik barátja névünneperre, a ki véletlenül ellenzéki képviselő.

A borsodmegyei és zalamegyei főispánok bukása újabb világításban mutatja be a főispáni intézményt. Arra is való, tehát a főispánok, hogy hatalmuk, befolyásuk felhasználásával maguknak vagyoni előnyöket szerezzenek annak a közönségnek a kárával, a melynek érdekei megóvása az ő gondjukra volna bízva.

Ha már a képviselőház elkezdte a nagy mosást, bizony nagyon helyesen cselekedné, hogyha egy lépéssel tovább menve, egyszerűen megszüntetné a főispáni intézményt.

A közigazgatás ennek semmi kárát nem vallaná, ellenkezőleg csak javára szolgálna. Nem

arra való az ország pénze, hogy azt a kormány korteseinek fizetésére és nyugdíjára fecséreljük el.

A ki az író kapát a kezébe veszi, hogy gyökerestől kivágja a felburjánzott gíz-gáz, az első sorban fordítsa azt a főispáni intézmény ellen. Sehol egy csapásra több gyomot, piszkot, szemetet nem lehet megsemmisíteni.

Irodalom és művészet.

Tomas Ambroise meghalt. Párisban Thomas Ambroise, a hírneves zeneszerző meghalt. Thomas Károly Lajos Ambroise 1811. augusztus 5-én született Metzben. Atyja zene-tanár volt. Már több zenedarabot írt, amikor 1828-ban a konzervatorium növendéke lett. — 1829-ben megnyerte a konzervatorium első zongoradíját, 1830-ban az első harmonia-díjat, 1832-ben a zeneszerzés nagy díját. Három évig Olaszországban folytatta tanulmányait, azután visszatért Franciaországba, ahol egymásután adták elő darabjait az Opera Comiqueben, különböző sikerrel. Itt kerültek szíre: Le Caid, Raymond, La Guerille, Byche. Mignon stb. darabjai. Legfőbb művét, a Hamlet-et a Grand Operában adták elő 1868. márczius 9-én. Ez a munkája óriási sikert aratott és bejárta Európa és Amerika összes nagyobb színpadait. 1879-ben Benoithval együtt a La Gipy című baletet írta, mely a l'Operában került szíre.

Színház és zene.

Brigitta.

Kevés közönség előtt, Küry Klára nélkül került szíre tegnap színházunkban ez a könnyűvívéri, párisi közönségnek való darab.

A czimszerepet Margó Zelma játszotta. Elég ügyesen utánozta Küry mozdulataiban, persze arról már nem tehetett, hogy a hangját nem tudta utánozni. Nagyon gyenge Brigitta volt, s bizony nagy merészség is volt Margótól Küry után játszani egy olyan nehéz szerepet.

Tiszay kitűnő volt, csak az a kár, hogy nagyon ritkán részesít bennünket abban az élvezetben, hogy művészi játékban gyönyörködhesünk.

Tiszay mellett Krémér Jenő remekelt még tegnapi alakításával,

Galyasi és ifj. Németh nagyon csinosan énekelték »Csak a hold a hibás« refraine-ü dalt, Különbösen nagyon gyengék voltak Hadayval egyetemben, ki tegnap egy csöppet sem volt disponálva, s tagadhatatlanul meglátszott rajta, hogy nincs kedve, mert rekedt.

Pajor Emilia véghetetlenül gyöngye volt. Rosszul jásszott, de még rosszabbul énekelt. Nem tudjuk felfogni, hogy mért biznak rá olyan szerepet, a melyhez hang is szükséges.

A karnagy a dirigálásnál elfeledte, hogy Margó Zelma solói-nál »piano«-t kell dirigálni. Így történt meg az, hogy nem hallottuk az éneket. Ezzel ugyan nem vesztettünk valami sokat, de szükségesnek tartottuk megemlíteni.

Képviselő színészek. Kit képviselnek ők, a nagyok és kicsők? Hát a szintársulatot. És hol? Budapesten a márczius tizedikén tartandó gyűlésen. Tegnap délután valóságos kortestanyává változott a külföldben ilyen tájt csöndes színház. A gyalog fiúkerek (kóristák) ide-oda cikáltak, s még a félholt választókat is kiranczigtáltak az ágyból, s vitték szavazni. A lehe-ő legnagyobb volt a korteskedés; mindazon által vesztetgetés meg kísérelték sem fordult elő, mi azonban korántsem mutatja azt, hogy Thespis kordéjának lelkes tologatói megvesztegethetők ne volnának. Eljen Tapolczay! Eljen Várady! Olyan kapacitálás történt itt, a milyenre a legöregebb kortesek sem emlékeznek. A puderes és festékes skalyák repültek az ellenzékiek felé. Nagy zenebona után Tapolczay husz, Várady egy hiány husz szavazattal képviselőivé választottak a debreczeni szintársulatnak.

Magyar zeneszerző sikere a külföldön. A Cremondi hegedős, Hubay Jenő gyönyörű kis operája egyre folytatja a külföldön megkezdett diadalmas kör utját. Tegnapelőtt Majna-Frankfurtban adták először az operát, amely mint egy táviratunk jelenti, óriási tetszést aratott. A hegedűszólot meg is ismételtették és Hubay Jenőt, aki jelen volt a bemutató előadáson, a szereplőkkel együtt tiszszert hívták laúpak ele.

Igen, idehajoltál felém és a vállam felett nézted, hogyan szántja végig kezem a fehér papirost. A fehér papiros-on egymáshoz ragasztva, egymásután születnek meg a fekete betűk, amelyekből sorok, mondatok támadnak, s végre készen lesz az egész, az amit én neked írok.

Neked írok, miközben a bölcső felé hajolva elmerülök annak a kis embernek a nézésébe és tanítod őt annak a kimondására, amely oly édesen hangzó, annyi derűs boldogságot mond ki két szótágban:

— Mama!

A legzebb korban vagyok. Akkor, midőn kéjt szerez a munka. Szeretek dolgozni, s dolgozom; szeretném, ha száz kezem volna, ha száz felé dolgozhatnék. S mégis!

Vannak napok, (előbb csak pillantok, később órák, aztán esztendőök,) mikor úgy érzem, hogy hirtelen összeszorul a szívem. — Megáll a szívem verése.

Először nem tudtam megmagyarázni, mi ez. Csak később jöttem rá, hogy ez a halál érzete. A halálé, a mi sorsom nekem is, és minden élőnek. — A mindenség tartama végtelen. A földnek vége lesz és majdan sir válik belőle. De lesznek új napok és új földek, új tavaszok és új mosolygások, és az élet örökre virulni fog a határtalan, végtelen mindenségben. — De én nem leszek.

Az élet egyetlen pillanatában sem kaptam magam gyávaságon. De akkor, ha arra gondolok: hogy egyszer, mikor talán nem is várom, talán az utczán, távol idegenben, esetleg egy kietlen szállodai szobában, mikor egy

bucsucsókot sem válthatók azokkal, akik engem szeretnek, — akkor ér utól a csontkezű rém; ah, erre a gondolatra borzadály futja át a tagjaimat.

És ha én nem leszek?

Ah, félek ettől a kísértő gondolatától, — amelyik oly sokszor álmatlanná teszi az éjszakáimat. Nem merek ezzel foglalkozni. Ha eszembe jut, akkor igyekszem elűzni mással, de egyszer csak foglalkoznom kell ezzel a gondolatattal is.

És hogy éppen most teszem azt, annak okát talán meg sem tudom magyarázni. Te itt ülsz mellettem, közel hozzám, hallom a lélekzeted, és nem merek rád hátra tekinteni. Félek, hogy elárulná az arczom a gondolatomat, hogy most veled foglalkozom, hogy most a te jövődről, a ti jövőtökről gondolkozom.

A természet rendje szerint nekem előbb meg kell halnom, mint neked. S ha egyszer meghaltam, mi lesz veletek?

Ez az én életemnek a kérdőjele. Ez a nagy kérdőjel tönkreteszi a nappalaimat, az éjjeleimet, ürmöt vegyít a boldogságomba. Aztá, hogy annak tudatára ébredtem, hogy megkomolyodtam, s hogy kezdtem gondolkozni az élet céljáról, a halálról, azóta nincs zavartalan, igaz boldogság a számomra.

Én vagyok a férfi, a mi fészünk, édes, enyhe nyugalmat osztó családi életünk feje, nekem rendelé a sors gondoskodni felőletek. S a rezignált kétségbeesés lajtorját járóm, mikor arra a jövőre gondolok, mely az én elmúlásommal azokra vár, a kik úgy a szívemhez vannak forrva nekem.

Szegények vagyunk. Nem újság. Tudat,

mikor hozzám jöttél, tudod azt most is. — Vagyont nem hagyhatok rátok, hagyok egy csomó könyvet, melyeknek talán jobb lett volna soha meg nem jelenniök. Azt mondom: ne beszéljek így a könyveimről. Hogy azok jók, hogy azokat olvassák és szeretik. Lehet, hogy úgy van: én soha sem tapasztaltam.

Lesz egy kis nyugdíjad. Az pedig nagyon kevés lesz. Olyan kevés, hogy arról nem is lehet beszélni.

Nincsenek szüleid, rég ott porladoznak a fenyvesi temető akácjai alatt, az enyéme is. Felneveltek, emberré tettek: s istenem, tehet-e egy szülő többet gyermekével. Lásd, csak ezt szeretném én elérni az én kis fiammal. Hogy elbocsáthatnám a szárnyaira, hogy nem kellene aggódnom felőled is. Hiszen az én fiamnak jó, nemes és gyöngéden szerető szive lesz. Vagy ha nem úgy lesz!?

... Ah, hogy kaczag az a kis emberke a bölcsőben édesen, hosszan, vidáman.

Te szólj hozzám, hogy menjek, nézzem az én kis fiamat, a mi boldogságunkat. Megyek, megyek.

A napsugár becsúlog a szobába, a szőnyegre aranyos karikákat vet. Egy fényes karika odaesik a bölcső terítőjére. A kicsi nevet rajta, s mi mosolyogva nézzük őt, odatérdepelve mellé a bölcső két oldalára. Te simogatod a homlokom, és lassan eltűnnek a redők. s azzal elfeledem azt is, hogy én most neked voltaképea végrendeletet akartam írni.

Lesz rá idő, ha megvénültünk.

Ujdonságok.

Bassó Arnoux Debreczenben.

Saját tudósítónktól.

Debreczen február 14.

Kedves vendége érkezett ma délután városunknak. Dr. Bassó Arnoux, a legnagyobb magyarnak házi orvosa. Nem akarjuk e helyen indokolni azt a nagy szeretetet, melylyel iránta ismeretlenül is viseltettünk, sem azt a nagy hálát, melylyel neki tartozunk.

Eljött ide hozzánk, hogy megismerje a kormányzó hű népét, a lelkes szabadság szerető magyarokat, s hogy ez forró baráti kézszorítással, egy szomorú tekintettel tudassa velünk azt, hogy a szabad Olaszország fia megértett bennünket a távoból is, s együtt tud, együtt akar velünk érezni. Azért jött ide hozzánk, hogy megtisztelő látogatásával kitüntessen bennünket és városunkat.

A vasuti állomáson már d. u. 3 órakor nagyon sokan várakoztak dr. Bassóra. Városunk társadalmának minden rétege képviselve volt az állomáson.

Három óra 35 perczkor rohogott be a budapesti személyvonat, mely a kedves vendéget hozta.

Viharos «éjjen» és «evviva» kiáltásokkal és kendőlobogással fogadta a varva-várt vonatot a közönség.

Mikor dr. Bassó Arnoux kiszállt az első osztályú kupéból, nem akart szünni a közönség éjjenzése s olyan lelkesedés fogta el a jelenvoltagekat, hogy dr. Bassó Arnoux teljesen elbűvélve köszöntö meg a szíves fogadtatást.

Az éjjenzés lecsillapodtával Rigó Ferencz a debreczeni függetlenségi és 48-as párt elnöke lelkes szavakkal üdvözölte, majd dr. Varga Bálint főiskolai tanár francia nyelven intézte hozzá a következő beszédet, mely magyar fordításban így hangzik:

Uram!

Debreczen város független érzelmű polgársága üdvözli Kossuth Lajosnak, a mi nagy száműzöttünknek legjobb barátját, üdvözli a kiváló orvost, a ki a mi elhunyt kormányzónk élete és egészsége fenntartása körül elvülhetetlen érdemeket szerzett.

Az olasz és magyar nemzetet a szabadság szerete teszi testvére. Ön Uram e testvériségnek példátlan bizonyosságát adta, midőn nagy hűtöttnéket utolsó útjára elkísérte, sőt mely ragaszkodásától indítva, hogy drága porai mellett lehessen, szép hazáját a miénkkel cserélte fel.

Legyen meg Uram, hogy ez a hűség, ez a ragaszkodás kellő méltányolást talál minden magyar kezeben s hogy Debreczen, e nagy magyar metropolisz önt régi ismerősül és kedves testvérül fogadja.

Legyen körünkben szívesen látott vendég, hozza Isten!

Ezután a h. bősörményi függetlenségi párt nevében külön üdvözölték, mire Bassó Arnoux dr. francia nyelven válaszolt, megköszönve a szíves fogadtatást, s kérte nagyon a közönséget, hogy mindegyikük nyelviességét mellőzzön. Erre dr. Varga Bálint szellemesen jegyezte meg, hogy ez nálunk nem ünneplés, hanem csak szíves vendéglátás.

Erre kocsira szállt városunk vendége és az előelő függetlenségi polgároktól kísérvé, az «Angol királynő»-höz címzett szállóba hajtott.

A mi bálunk. Még csak egy nap választ el bennünket az idei farsang legpompásabb legkedvesebb táncmulatságától, a függetlenségi és 48-as párt báljától. Fényárban fog uszni holnap este a „Korona” diszterme, melynek minden zegét-zugát betöltik a vidám mosolygó arcok, bodros, szöke és ábrándos

barna leányfejek. Csengő kacaj, bódító illat, patiógó zene, mely olyan jól beillik a leányálmok tündérvilágába, ez fogja felejthetlenné tenni a holnapi függetlenségi bált. Debreczen szép leányai, menyecskéi már hetek óta készülnek reá, — mert bizony ott ki kell tenni magukért, hiszen, a legelőkelőbb vendégek lesznek ott. — Kossuth Lajos volt házi orvosa, Bassó Arnoux dr. is megjelenik a mulatságon, hogy közlőrléssa meg az alföldi metropolis népeit, kikről olyan sokat beszelt neki a kormányzó, az ő legrágább belege, kit fiai szeretettel ápolt éveken keresztül. A viszontlátásra különben holnap a függetlenségi párt bálján Azt hisszük, hogy nem fog onnan hiányozni senki, s különösen nem a magyaros jókedv, mely a mi bálunkon elmaradhatatlan.

Debreczen képei a kiállításon. Debreczen város hortobágyi kiállítása tudvalevőleg kepben is be lesz mutatva az országos kiállításon. A délibábos róna képei elé nagy érdeklődéssel tekint a közönség. E képeket a város Chiliszký György lovag, fenyképésznél rendelte meg. A Hortobágy 20 képben van bemutatva, az első kép a délibábos rónát mutatja be igen sikerült tájképekben, czime: «A délibábos róna». A második kép czime: «Hüse számadó juhász kunyhója s tanyája». A többi képek czimei a következők: «A város öté fogata», «Egy mén a czifra ménesből», «Menes az itatónál», «Oháti gazdaság, disznó kondával», «A törzsgulya» városunk büszkesége, «Hortobágyi csárda a vásártérrel», «Bika gulya», «Tínó gulya a híres négyágu ktnál», «Fülp gulyás tanyája a Vezér halomnál», «Fülp gulyája», «Juh nyája», «A hortobágyi folyó kan nyájjal a háttérben», «Magyar kosok nyája», «Magyar juhok», «Az állat koroda a Matán». — Ugyancsak Chiliszký műterméből kerülnek ki a Collegiumról felvett képek (14 kép) s a város erdő gazdaságát feltűntető fénykép felvételek 16 képben.

Régi czéh iratok a kiállításon. Grünvald József ipar és kereskedelmi kamarai fogalmazóhoz, az ezredévi országos kiállítás igazgatójának debreczeni képviselőjéhez Konrád János helybeli mézeskalácsos mester igen érdekes emléket adott be a kiállítás igazgatóságához való felterjesztés végett. Az emlék három darabból áll és 1738-ból keletkezett. Az egyik egy adománylevel III-ik Károly királytól a debreczeni mézeskalácsos czéhnek, a másik kettő szabadalom levél s zintén 1738-ból. Az érdekes emlékek pergamenre vannak írva és czéhmesterről czéhmesterre szállottak, a czéhrendszert felbomlása után pedig a nevesebb mézeskalácsosok őrizték meg azokat ereklje gyánant. Így szállottak azok asztán s így kerültek Konrád János kezéhez is. Grünvald József legközelebb felterjeszti az emlékeket a kiállítás igazgatóságához.

Jámbor Mihály temetése. Jámbor Mihály h. samsomi nyugalomba ment községi orvos temetése mint ottani levelezőnk írja folyó hó 13-án ment H. Sámsonban óriási részvét mellett. A gyászertartást niszteletű K. Tóth Kálmán, debreczeni ev. ref. lelkész ur végezte, ki ékes szólásával méltatta a boldogult érdemeit: a sírnál pedig tiszteles Fehér Gyula s. lelkész ur mondott emelkedett hangú bucsuztatót. Ezekre ment azok száma, kik a boldogult végtisztességételen megjelentek, s niszteletű K. Tóth Kálmán ur hatalmas és szívhez szőő szónoklatára többen hangos zokogásba törtek ki. Megható volt, mint az özeveg, mondja a koporsóba bezárás előtti jelenet, a mikor község lakosai közül számosan csókolták a jöttevő kezét, mely nem egy esetben számosakat mentett meg a nagyobb bajtól. A presbiterium csaknem teljes számba jelen

meg s daczára, hogy a temetkezési egyület gyászkozsija megjelent a halottas háznál, egész a temetőig az egyháztanácsosai vitték a koporsót. Megjelent a temetésen a kaszinó is, melynek több évig buzgó elnöke, az utóbbi időbe pedig választmányi tagja volt. Ott voltak az öreg 48-as honvédek is, kezükbe nemzeti zászlóval, gyász fátyollal bevonva. Érdekes, de egyszersmind megható volt, mikor a vén harcosok közül egy a temetés után a zászlót háromszor meghajtotta a felhantolt sír előtt, s katonás lépésekbe, szép rendbe iparkodtak hazafelé. Temetése oly nagyszerű volt, mint a mily egyszerű élete. A község lakosai áldás kívánása kísérette sírjába. Legyen neki könnyű a hant, mely porait fedi, s a hálás egyháztagok emlékezte virasszon álma felett!

Revolveres ifju. A piac-utcán czirkáló éjjeli őrjáratához egy helybeli tekintélyes kereskedő futott az éjlel és hívta őket fel lakására, hol rossz erkölcsű, elzülött Sándor nevű fia revolverrel kezében hadonázott. A megrémült, szarencsétlen apa kérte a rendőroket, hogy akadályozzák meg fiát abban, hogy vagy önmagában, vagy másokban kárt teheszen. A rendőrök elvették a revolvért a haszontalan ifjutól és jelentést tettek az esetről a II. ker kapitányságnak, hol folytatása lesz az apára nevézve kínos ügynek.

Jog és pénzügyi bizottsági ülés. A jog és pénzügyi bizottság ma délután 3 órakor ülést tartott. Az ülés elé került Szirmayné Mészáros Jusztina asszony kérvénye, melyben a kiállításon a művirág készítésének bemutatása végett segélyt kér a várostól. A bizottság ötszáz forintnyi segély megadása mellett hozta meg javaslatát. Ezenkívül több kisebb érdekű ügyet intéztek el.

Nagy idők tanuja. Hiripi és ivácsi Bősörményi László, földbirtokos, 1848-49 honvédhadnagy, a szatmári takarékpénztári egyesület igazgatósági tagja 64 éves korában Szatmáron elhunyt. A megboldogultat Pettyénben örök nyugalomra helyezték.

Pinczeregylet közgyűlése. A debreczeni pinczerek betegsegélyző pénztára 1896. évi február hó 21-én pénteken éjjeli 2 órakor tartja az «Angol királynő» szálloda kültin belső helyiségében harmadik évi rendes közgyűlést, melyre a közgyűlési kiküldötteket általában a pinczeregylet összes tagjait, továbbá az érdeklődőket ez uton is tisztelettel meghívja az igazgatóság. Táragsorozat: 1. Jelentés a mult 1895. évi eredményéről. 2. Igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése iránti határozat hozatal. 3. A miniszteri rendelet értelmében tartalek töke alakítása. 4. A kilépő igazgatósági tagok és 3 felügyelő bizottsági tag választása. 5. Esetleges indítványok, melyek az elnökségnél a közgyűlést megelőző 48 órával előbb írásban bejelentendők.

A szervező bizottság ülése. Ma délután fel 3 órakor folytatja üléseit a városi hivatalokat szervező bizottság. A munkálatait már nemsokára befejezi a bizottság; és akkor a közgyűlés elé fogja terjeszteni.

Kézbesítések rendezése. Gyakori volt az az eset, hogy a bírósági végzések kézbesítése nem a törvény szerint arra hivatott közzegek, hanem egész más és gyakran alkalmatlan egyének által teljesítettek. Minthogy az ilyen mű visszaélések és szabálytalanságok nagy horderővel bírnak és a felek jogait és érdekeit nagy mértékben veszélyeztetik, felhívja a belügyminiszter a törvényhatóságokat, intézkedjenek az iránt, hogy a közzegek mindegyikének kellő minősítéssel bíró kézbesítője legyen. Továbbá elrendelte, hogy ezen kézbesítők neve, állása és lakhelye pontosan bejelentessenek az illető bíróságoknak, hogy a kézbesítők magok eszközöljék a bírói határozatok kézbesítését és a körül szigoruan tartassanak megokat a bel- és igazságügyi miniszter rendelkezéséhez és kézbesítésre vonatkozó egyéb szabályokhoz és hogy végül az illető közigazgatási felügyelet

hatóságok úgy a községeket a kézbesítők alkalmazása és kézbesítése tekintetében, mint magoknak a kézbesítőknél ügyvitelét és eljárását pontosan ellenőrizték, a felmerülő szabálytalanságokat és visszaéléseket szigorúan megtorolják.

* **Pulszky a vizsgálóbíró előtt.** Pulszky Károly előtt Balonyi Imre vizsgálóbíró tegnap délelőtti 10 órakor hirdette ki a budapesti örvényszékek a vizsgálati fogságot elrendelő határozatát. A rabot a végéből felhozatta hivatalos helyiségébe, a hol Nagy Dezső dr. védő ügyvéddel már várakozott reá. A védővel történt előzetes megbeszélés következtében Pulszky Károly, a felindultság legcsekélyebb jele nélkül, kijelentette, hogy megnyugszik a törvényszék határozatában, már csak azért is, hogy ügye mielőbb elintézését nyerjen. Nagy Dezső dr. ezután a következő kérdést intézte Pulszkyhoz:

— Mért nem számolt el a kezére bizott pénzről?

Pulszky erre a következőképp felelt: Ez évi január 2-án kaptam meg a kultuszminiszter felszólítását, hogy számoljak el. Én december végével érkeztem haza külföldi utamból s annyira el voltam törődve, hogy a legjobb akarattal sem teljesíthettem a miniszter kívánását.

Védő: Mért nem számolt el később?

Pulszky (közömbösen): Nem kaptam semmiféle sürgetést, hát azt gondoltam, ráérek még elszámolni később is.

Védő: Tudja-e, hogy 56 ezer frt elikkasztásával vádolják.

Pulszky: Én egyáltalán nem sikkasztottam, mert a rám bizott pénzeket képeket vásároltam. Egy értékes kép a lakásomon van, három másik pedig Londonból már utban van, s lehet, hogy már meg is érkezett. Ez a négy műtárgy busásan fedezi azt az ötvenhatezer forintot, a mit rajtam követelnek. — A rabot a kijelentések után egykedvűen sétált le czellájába. Különben Pulszkyknak több mindenféle kedvezményt biztosítottak. Így neje tegnap letelet Kiszfaludy fogházfelügyelőnél ötven forintot. Ebből a pénzből Pulszky Károly hozathat magának mindent, a mit táplálkozásra kíván. Ezt az ügyészség megegedte; valamint hogy megengedte azt is, hogy Pulszkyne tegnap narancsokat küldhetett a férjének, melyeket jóízűen megevev.

Az anyakönyvi ügyek. A belügyminiszter a napokban egy rendeletet bocsájtott ki, a melyben az anyakönyvi ügyekkel foglalkozik. A rendeletben, a melyet úgy Hajdúvármegyének, mint a városnak megküldött a miniszter, felhívja a közigazgatási bizottságot, hogy az anyakönyvi és az anyakönyvvezetők személyes viszonyait érintő rendelkezéseikről minden alkalommal másolatban értesítsék a kerületi anyakönyvi felügyelőket is. Ezáltal a kerületi anyakönyvi felügyelő tájékoztat nyer a közigazgatási bizottságban felmerült anyakönyvi ügyek felől s ezáltal a szükséghez képest előterjeszheti a bizottságnak a saját nézeteit is.

* **A tisztviselőtelep.** Vasárnap, f. hó 16-án délelőtti 11 órakor a Jogász- és tisztviselő-kör helyiségében a debreczeni tisztviselőtelep létesítése érdekében értekezlet tartatik, melyre az érdekeltek tisztelettel meghívotnak. Az értekezleten Harmath Gergely fog előterjesztést tenni a telep ügyének jelenlegi állásáról, Rösszler Richárd ur pedig a telek finanszírozása ügyében és bemutatja az általa készített családi lakások minta-tervezetét és költségvetését.

* **A hadmentesek.** Azokhoz a boldog halandókhöz szól ez a figyelmeztetés, a kik sohasem ették a császár keserű kenyereit. A rendőrkapitányság figyelmezteti őket, hogy a hadi díj bevallása végett idejekorán jelentkezzenek, mert a ki e bevallást elmulasztja, büntetés éri. A bevalláshoz szükséges irapokat díjmentesen megkaphatják.

Értéktelen gyűrű. Rác Kálmán és Rác Józsefné jelentést tettek ma a II-ik kerületi kapitányságnál, hogy egy helybeli kisebb ékszerész üzletben vásárolt gyűrűket értékteleneknek találtak, mert sem a zálogházban, sem másutt nem tudták értékesíteni és

kérték az ékszerész megbüntetését csalásért. A vádolt ékszerészt kihallgattatván, tagadja, mintha a gyűrűk értéktelenek volnának és nem hajlandó sem a gyűrűt visszavenni, sem kárpótlást adni a panaszosoknak. Az ügy a kir. ügyészség elé kerül.

Veszedelemes csuszamlás. Tegnap este Székely Bertalan kis kereskedő a főtéren a Biedermann palota előtt oly veszedelmesen bukkolt föl, hogy eszméletlenül maradt a földön fekvő. A szerencsétlennel vele volt rokona beszállította a sutyoson érületet a közkörházba, hol ápolják. A rendőrség mindezeidig nem tud az esetről semmit.

— * **A polgári fellemlény kiváltása.** Debreczen város tanácsa mai ülésében a gazdezági tenácsnok előterjesztésére a polgári fadeputatium kiváltásának záróhatáridejét márczius hó 5-ére tűzte ki.

* **Haldokló főúr.** Gróf Erdődy István aranygyapjas vitéz, kir. főlovászmester vörösvári kastélyában haldoklik. A 84 éves főúr f. hó 9-én tüdőgyulladásban megbetegedett s a beteghez hívott orvos a beteg állapotát magas korára való tekintettel reménytelennek jelentette ki. A haldokló körül van egész családja, u. m.: fia Erdődy Gyula gróf és neje, leányai Széchenyi Jenő grótré, özv. Ambrózy báróné és Széchenyi Tivadar grófné, továbbá unokái, báró Ambrózy István és gróf Széchenyi Miklós jaáki apát. A beteg erői fogynak, a katasztrófa közeli bekövetkezésétől tartanak.

* **A fény árayai.** Ez a cím illeti meg Benedek Elek nemzeti iskolájának újabb vállalkozását. Ez a derék tanügyi lap most nem elégszék meg azzal, ha a beteg magyar kultúrát szóval és szabad hanggal védi, képekkel is illusztrálni óhajlja a szomorúan leirt igazságot. Azaz: az ezredév szépenére bemutatja Magyarországot dűledező, romlodozó iskolaépületeit, éltveszélyes tanítói lakásait. Az eszme nem új, csak a kivitele szokatlan. De hát ez úgy látszik a munka megosztás elvén nyugszik. A néptanítók Lapja ugyanis bemutatja a monumentális nagy alkotásokat s el is zengi hozzájuk a himnuszt mindazokról, a kik ezek felépítésén közre munkáltak s a nagy közönség a mig elragadtatással szemléli e szép épületeket, talán merőben megfledkezve egy-egy dűledező vískőről, melyet iskolának gunyolnak a jámbor lelkek, de a szegény szülők nem tudják, mikor vesznek a korhadó gerendák alatt el gyermekeiket s a tanító családja sem sejtí, mikor üti agyon ez a kenyérkereső édes apát. A Nemzeti Iskola tehát ezeket mutatja be olvasóinak s ezek a rozoga pajtak tünnek fel majd a fényes paloták mellett, mint a nagy fénynek sötét árnyai. Hát csak rajta. A tanítók, iskolászékek jól teszik, ha minél több anyagot szolgáltatnak írásban és képből ehhez a vállalathoz. Keresni nem kell, válogatni sem kell nagyon. Akad dolga fájdalom az ecsetnek is elég a magyar kultúra mezején.

* **A filléres füzetek** megjelent I-ső sorozata kapható Hoffmann és Társa könyvnyomdájában. C-iki: Imakönyvecske 10 kr. Porzolt: Játékkönyvecske 8 kr. Eötvös K. Lajos: Béni Balog Ádám 4 kr. A Gönczy-egylet filléres füzetei különbben valamennyi helybeli könyvkereskedésben kaphatók.

Táviratok.

Országgyűlés.

(Távirati tudósításunk)

Budapest, február 14.

Elnök: Teleszky István.
Jegyzők: Perczel Béni, Molnár Antal, Balogh Géza.

Kormány részről jelen vannak: Bánffy Dezső, Wlassics Gyula, Perczel Dezső és Erdelyi Sándor.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után, a napirend szerint a zárbeszédre kerül a sor.

A képviselőház mai ülésére a lehető legnagyobb izgatottságban tartotta a kedélyeket. Nem is csuda, hiszen a névszerinti szavazás, mely elé a legnagyobb félelemmel tekintett a kormány, a mai ülésre lett kitűzve.

A vidékről felrendelt mamelukok egészen ellepték a jobboldali padsorokat. Az ellenzék padsorai szintén megteltek, úgyhogy a névszerinti szavazás eredménye nagyon kétségesnek látszott. A karzat zsufolásig tömve volt még az ülés megnyitása előtt.

Nagy nyugtalanság volt észlelhető a jobboldalon, míg az ellenzéki padsorokon nagy lelkesedés uralkodott, midőn kevéssel tíz óra után az elnök megnyitja az ülést.

Ülés elején Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter iparkodott a nyomasztó hangulatot kedvezőbbre változtatni azzal, hogy beszédjében megígérte, hogy beterjeszti a Pulszky Károly sikkasztási bűntényére vonatkozó összes iratokat, melyek kiadandók lesznek egy parlamenti bizottságnak, de csak a vizsgálat befejezése után Beszedé azzal végezte, hogy igaz ugyan, hogy katasztrófa történt, de azért mégse kívánják a parlamenti bizottság kiküldését, mert ezt bizalmatlanságnak veszi a saját személye iránt és ha megszavazzák a javaslatokat, akkor lemond. Inkább merítsenek ebből a katasztrófából új erőt (hangos nevé és balföld) a továbbiakra.

Ugron Gábor felelt a kultuszminiszter beszédjére és óriási hatású beszédben mondja, hogy ebből a katasztrófából ő és pártja is új erőt merít, hogy kötelességüket gyakorolják, s hogy lesújtson a bűnösen könnyelmű férfakra, mert hiszen a kormánypárt szemérmelensége odáig terjed, hogy nemcsak azt követeli, hogy mérsékelten támadják, hanem azt is, hogy ne foglal kozzanak egyáltalán véve e kérdéssel.

Bonczkés alá veszi Bánffynak rövid, de annál zagvább beszédét. Angol példákat olvas fel, hogy ilyen esetben mindig parlamenti bizottság kiküldését fogadták el, sőt felolvassa Tiszta Kálmánnak a hetvenes években tartott beszédjeit, melyekben kötelességnek mondja ilyen esetekben a parlamenti bizottság kiküldését. Há van a tuloldalón egy szemernyi önérzet, (Dehogy van!) akkor a nemzet becsülete érdekében elfogadja a parlamenti bizottság, kiküldését. (Taps és hosszas éljenzés.)

Apponyi Albert bizonyítja, hogy világozás csakis a parlamenti bizottság által érhető el. Multkor Bartha Miklós javaslatát a Miklós-ügyben leszavazták, s most ismét a világozásnak akarnak ellenállani? Ha Ugron Gábor javaslatát elvetik, akkor Szapáryt pártolja.

Szapáry beszélt még ezután, mire a többség a költségvetést elfogadta.

Szavazás.

Régen nem volt olyan izgatott a szavazás a magyar parlamentben, mint a mai volt. Először Ugron javaslatára szavaztak. A többség elvetette.

Apponyi javaslatára névszerinti szavazás történt. A javaslat mellett 150, ellene pedig 174 képviselő szavazott, 88-an távol voltak.

Tehát Apponyi javaslatát 24 szótöbbséggel elvetették.

Végül Szapáry javaslata következett. Ennél az ellenzék elállt a névszerinti szavazástól, mire a javaslatot pontonként elveti a szolgalelkű többség.

A rendkívül izgatott ülést két és fél óra előtt zárta be Teleszky elnök.

Kiss Áron kitüntetése.

Bpest, 1896. február 13. (A Debr. ered. táv.) **Kiss Áronnak, tiszánkerületi ev. ref. egyházkerület püspökének, mint a hivatalos lap mai száma közli, Őfelsége a magyar nemességét „hegy megí” előnévvel adományozta.**

A főudvarmester meghalt.

Budapest febr. 14. (A Debreczen eredeti távirata.) **Hohenlohe herceg Őfelsége főudvarmestere az éjjel szívszélhűdés következtében meghalt.**

MUTATO TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig.

Múzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona” a kereskedelmi akadémiá palotájában.

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:

Hétfőn)
Csütörtökön) 11-12 óráig.

Kedden)
Szerdán) 9-11 óráig.

Penteken)
Szombaton)

Délután:

Minden hétköznap 2-5 óráig.

Vasárnap délelőtt 9-12 óráig.

Február 15. A függetlenségi és 48-as párt bálja a „Korona” — dísztermében.

Február 15. A jogász és tisztviselői kör táncvigalma a Bikában.

Február 18. Az ág. ev. filléregylet theaestélye a Bikában.

Március 31. Debreczen város bálja a Bikában.

Tanügy

Háztartási tanfolyamok. Az országos nőképző egyesület háztartási tanfolyamának programja a következő:

1. A tanfolyam célja: a művelt osztályok leányait tanítás és gyakorlás útján jóvendőbeli háztartásuk vezetésére képesíteni.

1. Tantárgyak: a) gyakorlatiak: főzés, feltalálás, kenyérsütés, disznóölés, illetőleg a feldolgozás és az élelmi szerek eltartására beleértve befőzést, továbbá terítés és felszolgálás; ruhatisztítás és vasalás, fehérnemű készítése és javítása gépparassal egybekötve szabás és ruhavarrás. b) elméletiek: a) háztartási technológia. A természettudományi ismeretek a kalmazása a háztartásban, különösen az élelmi szerek minőségének, hamisításának, tapláló és piaci értékének ismertetése. A kerti növények és házi állatok tárgyalása természetrajzi és gazdasági szempontból, hetenkint 2 óra. b) Háztartási könyvvitel és számvetések és a háztartásban felmerülő okmányok és iratok ismertetése hetenkint 1 óra.

3. A tanfolyam február 15-ével kezdődik és három hónapra terjed. A gyakorlati tanítás úgy folyik, hogy felváltva a leányoknak egyik csoportja a konyhában foglalatokcodik, a más csoportja kézimunkát űz és így a növendékek hetenkint háromszor, minden második nap főz a mely napokon intézetben tartozik etkezni, a menyiben a feltalálás, terítés, felszolgálás stb. begyakorlása érdekében szükséges, hogy a főző-növendékek rendes ebédet is tartsanak az intézetben.

4. A tanítás reggel 8 órakor kezdődik.

5. A tanfolyamban való felvétel feltételei, hogy az illető legalább 15 éves legyen és hogy az orsz. nőképző egylet választmányának egyik tagja ajánlja.

6. Tandíj, a heti három ebédet beleszámítva, havonként 16 frt, beiratási díj 2 frt; a ki mindennap az intézetben kíván ebédelni, annak az — külön megállapodás alapján — szinten lehetséges. A kik csak főzést kívánnak tanulni, havonként 12 frtot fizetnek.

7. Oly vidéki növendékek, kik az intézetben kívánnak lakni, teljes ellátásért és tandíj fejében 50 frtot fizetnek.

8. A növendékek a konyhában fehér költöt viselnek.

9. A beiratásokat az egyesületi iskolának igazgató-ága eszközli (zöldfa-ucz 38 sz.)

A befőzés teljes begyakorlására az egyesület a gyümölcserés idejére külön rövid póttanfolyamban kívánt alkalmat nyújtani.

Uj-faluban.

— Rajz a szabadságharczról. —

A nagysarlói csata után, melyben az osztrákok olyan csúfos vereséget szenvedtek Uj-falu fele nyomultunk utánok. Estig a frank-

kos katonáknak mindenütt sarkukba voltunk, de az éj beálltával sikerült nekik olyan nagy utat tenniök, hogy reggel elérték Uj-falut. Mi pedig csak kora reggel szürkületkor folytathattuk az üldözést.

Az osztrák katonák abbéli elbizakodottságukban, hogy egyhamar nem érjük őket utól, valamennyi házban loptak, fosztogattak, a miknek lakói már jó előre elmenekültek. A mit csak találtak, csirkét, kacsát, libát, kenyeret, mind összeszedték, összefogdosták és sütöttek, főztek kenyők-kedvökre.

Délelőtt, midőn a huszárok berohantak a faluba, a félig kész elemőzsiát mind ott hagyták és megugrottak. A kiknek pedig ez már nem sikerült, elbujtak a padlásokon a szalma közé vagy a pajtákba és istállókba.

Mi vadászok csak később értünk oda, majdnem dél volt már. Nagyszerű látványt nyújtott az, hogy az utcákon a szőke baromfi-tollat miként tánczoltatta, halomra fuja hordta fel és alá ide-oda. Minden házat kikutatunk. Sok halálra rémült osztrákok fogdostunk össze, akik annyira meg voltak ijedve, hogy elfogatásukkor semmit sem ellenkeztek.

En egy társammal szinte neki rogtottam egy háznak, aminek bezárt léczkapuját berogtunk. Mig társam a konyhába leültötte a meg kívánva osan rotyogó árpakásás fazekat, melyből a peccsenye sem hiányzott, addig én felmentem a padlásra és szuronyt szegezett puskámmal szethánytam a szalmát, meg a szénát. Nem volt benne senki sem. Ezután ismét lefutottam az udvarra. Azt tudtam, hogy nem menekülhetek el a kása-főzők szuronyított, a bezárt kapu Körülnéztem téknem megakadt a di-znö-ölon, amelyből egy kicsit furcsa rőfő, és hallatszott. Ugyanis benne valami eldőt, aminek puskának kellett lennie.

Mindjárt kiszőlítottam a bent keresgélő társamat és oda mentünk az ölhoz. Amint benéztem egy kar szélességű has-dékon, elnevettem magamat. Harom sserencselen fekül benne lehasalva a poecékba. Rájuk kiáltottam, hogy adjak ki fegyvereiket és maguk szinte sétáljanak elő. Felálltak az igaz de kijönni nem volt kedvök. Ekkor újból rájuk kiáltottam. — Mindhiába, nem akartak engedelmesskedni. Csehez folyamodtam és zsebeimből elővettem néhány szal gyufát, azt meggyújtva a szalmaföldel alá tartottam. Amint látták, hogy mit akarok tenni, mindjárt kiugdosták puspáikat és ezután ők is elő másztak.

Borzasztó volt az a hogyan ezek kinéztek. Csak hatulról lehetett megismerni rajtuk az egyenruhát, a mit előlről egy-zsinívé tett a lefolyó barna szenny. Volt kacagás és hahota amint kiverttük őket az utcára a többi fogoly közé.

Igy folyt ez tovább házról-házra, utcáról-utczára.

Később mintegy harminczan bementünk a pap lakba. A pap volt az egyedüli lelek, aki a falujába maradt a szolgálójával. Itt is eredeti volt az, hogy a tiszteletes ur mit sem tudott a történekről, nálunk pedig „Tirol vadászoknál” a vezényszó német volt, társalogni németül szoktunk, tehát midőn tőle egy kis harapni valót kértünk, hevesen tiltakozott. Azt mondta, hogy neki nincs már semmije sem, ugy is elhordtuk már mindenét. (Mert persze, minket osztrákoknak nézett.)

Ezután odasompolgott a szolgálóhoz és halk hangon magyarul azt az utasítást adta neki, hogy essen le az istállóba, ahol néhány huszár szállásolta el magát és mondja meg nekik, hogy rögtön szedjék össze magukat és meneküljenek, mert itt vannak az osztrákok.

Huszáraink azonban jól tudják, hogy mi vagyunk bent a tiszteletes urnál, tehát a helyett, hogy a szolgáló hozott hírére elvágattak volna, bejöttek a konyhába. Erre a tiszteletes ur ijedtében majd meghalt, azt hitte, hogy tudja isten milyen nagy vérontás lesz az o házábs. De néhány pillanat múlva milyen nagy volt a csodálkozása, midőn kezét szoritva összeöleleztünk a huszárokkal.

Ekkor mondtuk meg, hogy milyen katonák vagyunk mi. Mindjárt volt terített asztal, jó ebéd, jó régi bor, velünk kociztolt ó is a magyar katonák erejére és egészségére.

S. S.

Kiállítási munkálatok.

(Fővárosi levél.)

Budapest, február 13.

Az ezredéves kiállítás lassankint, a hogy mind melegebben süt a nap, kio'vad a hóból, a száztornyu paloták környéke megnépesül s megint eleven, mozgalmas, munkás élet indul meg azon a helyen, a hol néhány hónap mulva egész Magyarország és a művelt külföld nagy ünnepegekre gyűl össze. Most már befele vonul a készülődő munka, a pavillonok, csarnokok, pompás épületek belső díszítése, főcziczomázásához fognak, hogy a jövő hónapban hozzáfoghassanak az érkező kiállítási tárgyak kicsomagolásához és elhelyezéséhez.

A díszítő munkák természetesen legkülönbek a hatalmas palotac-oportozatban, a mely kívülről is a legimpozánsabb és a mely ez idő szerint a legszebb, legmeglepőbb és legérdekesebb épülete nemcsak egész Magyarország, de talán az egész kontinensnek is. Arról a csodaszép alkotásról szólunk, a melyről már volt szó ezen a helyen: a történelmi épületesoportról. Mar messziről, a tó felől jöve megfogja a látogató figyelmét, s azután nem is ereszi el egy pillanatra se. Le se tudjuk venni róla a szemünket, a mig egészen a közelebe nem érünk, és mindig újabb és újabb szépségeket fedezünk fel rajta. S bárhonnán, az ország akármely részéből jöjjön valaki, egy-egy ismerőst is fedez fel rajta: egy oroztatot, párkányt, ablakot, bejárót, díszítést, a mit odahaza egy-egy nevezetes, historiallag fontos épületben már látott. Mert hisz ez a hatalmas épületesoport nem egyéb, mint Magyarország összegyűjtött építészeite, az ország kőbe épített historijája.

S ugyanilyen a belseje is. A jaák templom udvarában ott találjuk a román építészet összes megmaradt emlékeit. A nagy oszlopecsarnok minden o-zlopféle más és más, de mindegyik egy-egy régi emléket örökít meg. A vajda-hunyadi Nye-bojsze vár falait a Hunyadyak, Szilágyiak, Bakácsok, Vitezek, Czilleyek, Garák czimerei ékítik, a fali képek akkor harczolnak, vízei tetteket ábrázolnak, olyan modorban megfestve, a hogy akkortájt dolgoztak. Odébb már gobelinek díszítik a falakat, olyan módon megfestve, mintha drága szőtt szőnyeg borítaná a falat. Tovább a Bakácskapona hü utanzata az esztergomi bazilikából szem elé hozza családásig híven az ország legszébb építési emlékeit. Gyönyörűek a falfestmények a hadászati osztályokon, de még szebbek az egyházi kiállítások termeiben, a hol régi és modernebb templomok falfestéseit és díszítéseit találjuk híven másolva.

A kiállítási tárgyak is nagy arányokban érkeznek már a történelmi kiállításra. Kincsek, műtárgyak, drágaságok, amelyek látásra valószággal kápráznak az ember szemé. A király kiállítását, a Hofburg magyar kincseit most csomagolják s most készítik szállításra a német császár gyűjteményéből is a magyar vonatkozású tárgyakat. Ezeket a kincseket nagy őrizet alatt hozzák Budapestre, ahol már akkorra egész kincsesház gyűl össze mesés értékű drágaságokból.

Erre az időre már együtt lesz a kiállítás orsz-mélyzete is, amely a csarnokokban felügyel, s a nagy közönségnek mindenféle utbagazításokkal szolgál.

A sz-mélyzete most alkalmazza az igazgatóság, még pedig annak rendje és módja szerint való sorozáson. Mindennapra becsatolnak vagy száz álláskeresőt (Magyarországon akadna egy napra tíz zer is) s ezeket egy rendszer vizsgáló bizottság elé állítják. Miután az irasait, bizonyítványaikat előre megvizsgálják, személyre veszik őket magukat is. Arra néznek legfőképp, hogy szemrevaló, ügyes figurák legyenek, tetszetős, intelligens képpel, amelllett kellő ügyességük és elég műveltségük is legyen, hogy majdan a publikumnak felvilágosításokkal szolgálhassanak.

Bizony átlag csak minden harmadik, negyedik pályázó válik be, pedig egyik másik messze vidékről jön föl a fővárosba szerencsét próbálni. De akármilyen rigorózus is a bizottság, nálunk kenyérkeresetre mindig akad

vállalkozó, s nem lehet annyi alkalmazottat keresni, hogy tizannyi ne jelentkeznek.

Még sokkal nagyobb számban és sokkal nagyobb türelmetlenséggel pályáznak alkalmazásra a nők. Amíg egy férfi folyomodik állásért, három nő jelentkezik, dacára, hogy nők számára való állás alig van. Vagy ötven női elárúsító állás van s arra a jelentkezők száma már most ötezer felé jár. S minden nap szaporodik ez a szám átlag ötvennel-hatvanal, úgy hogy sokszor az a gondolata támadhat az embernek, hogy a polgári házasságot már most jó volna kényszer-házassággá változtatni.

Mulatságok.

Farsang estély. Meghívó. Farsang utolsó napján, 1896. febr. 18-án, azaz húshagyó kedden, csapó-utczai (zenede épület) táncziskola helyiségben zártkörű farsang-estélyt rendezek, melyre kívül czimzettet s b. családját tisztelettel meghívom. Schaf János, tánczitanító Magyar nemzeti páros tánczot lejtik: Jubász Erzsike és Pozsár Laci. Magán solo, lejtik: Tóth Terike. Egész éjjel meleg fánkról gondoskodva lesz, díj nélkül. Beleptidij tetszés szerint. Kezdeté 8 órakor. Hölgyek cotillion jelenvényekről meg ne feledkezzenek.

Pinczerek bálja. Márczius 3-án tartják meg a pinczerek évenként szokásos báljukat a Margit-fürdő villanyvilágított dísztermében. A bál rendkívül érdekesnek ígérkezik, a mennyiben a vidékről is szép számmal vesznek részt benne. A pinczér-bál máskülönbben is egyike a leglátogatottabb báloknak és ha megemlítjük azt is, hogy a rendezők lázas tevékenységet fejtenek ki, hogy a bált jól sikerültté tegyék, ezzel eleget mondtunk.

Közgazdaság.

Hatvan-utczai gazdaság. A hatvan-utczai gazdaság — 1896. év február hó 16-ik napján délután 3 órakor a városháza nagy tanács termében évi rendes közgyűlést tartja, melynek tárgyai a következők: 1. választmányi jelentés az 1895-ik évről. 2. Pénztárnoki és számvizsgálói jelentés a mul. 1895. évi pénztári állapotról s annak folytán a pénztárnok és a többi tisztviselők felmentése. 3. Három tagból álló számvizsgáló bizottság megválasztása az 1896-ik évre. 4. Tisztviselők megválasztása 3 évre és választmány megalakítása ugyanannyi időre. 5. Esetleges indítványok tárgyalása. Kelt Debreczenben, az 1896. évi február hó 2-ik napján tartott választmányi ülésből. Tisztelettel K o s z o r u s L a j o s, utczagazdasági elnök.

Örömmel tapasztaljuk, hogy **Ungváry László** 121 holdas czeglédi gyümölcsfaiskola telepe nemcsak a hazában vált mindenki előtt ismeretessé, hanem most már szívesen keresik azt fel Románia, Bosznia, Herzegovina, Galiczia s főleg Ausztriából is a rendelők. És hogy a kényesebb izlésű külföldiek, mint vannak az Ungváritól szállított esemetekkel megelégedve, arra nézve többek közt szolgáljon tájékoztatóul U m l a u f t c s. és kir. udvari kert igazgató (B e c s - S c h ö n b r u n n) alább következő levele: „Különös öröömre válik Önt értesítenem, hogy ideküldött csemétéi kifogástalanok és valóban szépek. Én csak elismeréssel nyilatkozhatom az ilyen kitűnő minőségű anyag előállításáért és ezen felkeresem Önt, hogy hasonló kifogástalan minőségben az itt leirandókat küldeni sziveskedjék.” Umlauf cs. és k. udvari kert igazgató (Bécs-Schönbrunn).“

Kőbányai sertés-piacz.

Február 13.

a) Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként —400 klgon felüli sulyban). — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) — krig. 4. Fialat közép páronként 261.320 klg, sulyban 47—48 krig. 5. Fialat

könnnyű (páronként 250 klgig terjedő sulyban) 43—45 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) —45 krtól —36 krig. Közép (páronként 220—280 klgon felüli sulyban) 45.—46 krig. Könnnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban) 43.—44 krig. Szeriabi: 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48—49 krig. 10. Közép (páronként 220—260 kgr. sulyban) 45—46 krig. 11. Könnnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban) 44—45 krig. Sertés létszám 1896. évi febr. hó 3. napján volt készletben 33144 db. 1896. febr. hó 10-ik napján felhajtott — darab. 1896. febr. 4—5-ik. napján elszállított 32888 db. 1896. évi febr. hó 12-ik napjára maradt készletben 3001 db Hizott-sertés forgalom változatlan.

CSARNOK.

A királyi tanácsosék.

— Regény. —

33.

Irta: **Vértesy Arnold.**

(Folytatás)

Csak bucsuzni akart, de úgy, mintha csupán néhány napra bucsuznék. Majd ha távol lesz, akkor fogja megírni, a mit szóval elmondani nem bír.

Megírja, hogy hosszú megfontolás után határozta el magát erre a lépésre. De nem teheti, hogy megessaljon oly férfit, ki egész nemes szívével szereti őt s kinek vonzalmát nem bírja hasonló forró szerelemmel viszonozni. Szégyennel vallja be, hogy nem volt igaz, a mit a pap előtt esküdött s vezekleni akar érte holta napjáig. Bár tudta volna boldoggá tenni azt a férfit, kinek oly igazán szívéből kíván boldogságot; de inkább most szakadjon szét az a kapocs, mely őket összekötötte, mintsem hamis érzés vegyűjön abba. — Válasszon a férfi mást, a ki érdemesebb lesz reá, a ki igazán szeretni fogja. Ő nem tud tettetni, ő nem fog szereti senkit, az ő sorsa az, hogy egyedül maradjon egész életén át. Bocsásanak meg neki s felejtsek el.

Mindezt megírhatja majd, ha távol lesz, de ma még nem szóhat. Alig van bátorsága arra, hogy utazását előhossa. Ma épen az öröm napját ülök itt. Az anya fiatal sétál a szobában, ragyogó arccal, boldogan.

Ma először keit föl ágyából a fiatal ember. Még gyöngye, a járás kissé nehezen megy, csak anyja karjára támaszkodva; de az anya boldog, hogy vezetheti, ép oly boldog, mint mikor kis gyermekkorában először tanította járni.

Mosolyogva fogadták Saroltát:

— Látja, mennyire haladtunk.

Cserepesné valamire kérné:

— De ugy-e megteszi? Olyan nagy örömet szerezne. Ma egy kis ünnepet ülünk. Ma először ebédel velünk az asztalnál Géza. — Ugy-e itt marad nálunk ebédre?

Sarolta összehuzta szemöldökeit.

— Csak magunk leszünk, senki más — esengett a jó asszony.

Egy perczig habozott Sarolta. Mire való volna ez, mikor holnap ugyis örökre távozik? Nem okosabb-e, ha már most végét szakítja ennek a nagyon bizalmassá való viszonynak? De a reá függesztett esdeklő szemeknek nem birt ellentállni. Nem tagadhatta meg nekik ezt az utolsó kérésöket.

De most hogy rontsa meg örömlükét avval, hogy tudokra adja elutasítását? Ha már elkövette azt a gyöngeséget, hogy itt ebédel, hát maradjon a bucsuzás is ebédutánra.

Addig azonban hosszú az idő és nem tudja, hogy mit csináljon. Nagyon kedvetlen és nagyon szórakozott ma. Az is bizonyítja, hogy oly gyöngye volt és itt maradt. Evvel is csak növeli ebben a szerencsétlen fiatal emberben azokat a reményeket, melyeket mindennapos látogatásaival ébresztgetett. Nem sokkal nehezebb-e most az elválás, mint lett volna amugy? N ki magának is. Még neki is.

Most látja csak, micsoda esztelen, könnnyelmű játék volt az, micsoda hozzá nem méltó kaczerködés. Hát így kell annak tenni, a ki válni akar?

S ez az együttlét itt most avval a fiatal emberrel, a ki ferje volna s a kinek nem

tudja, mit feleljen, ha vakmerő talál lenni és csókra szomjazik.

Már ki akar menni a konyhába Cserepesné után, mikor szerencsére nagy sebbel-lobbal beront Iván, hogy haza hívja.

— Valami baj van?

— Miklós van ott már egy óranegyed óta, sugja Iván

Sarolta lángoló arccal ül vissza a székre, melyről fölkel:

— Mondd meg, hogy nem megyek haza, szólt hangosan, hevesen, büszkén, itt maradok ebédre.

De az isten szerelméért.

— Mond meg, a mit mondtam.

— Oh édes, — szól Cserepes Géza az Iván eltávozása után s hálásan szoritotta a káihoz a Sarolta kezét.

Hosszasan, nagyon hosszasan És Sarolta nem vonta vissza, csak hagyta szótlán, lángoló arccal, félig öntudatlan.

Csak az öreg ur csizmáinak kopogása, a ki ott kint a havat rázta le s aztán dörmögve befelé indult, rezzentette föl Saroltát.

Az öreg nagyon mérgesen jött haza. Egész uton haza felé azon töprenkedett, a mit a gözmalmi pénztárnoktól hallott. Mikor aztán itt látta a királyi tanácsosék háza előtt az Ágasházy Miklós négyes fogatát, kegyetlen káromkodás szaladt ki a száján:

— Már csakugyan olyanformán lesz a dolog.

(Folyt. köv.)

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p.

Őszi buza szept.—okt.-re	6.98—7.00
Uj buza őszre 1896.	7.17—18
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.43—45
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.00—02.
Uj tengeri május—jun.-ra	4.35—36

Bécsi gabonátőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p.

Őszi buza szept.—okt.-re	7.39—40
Tavaszi » márcz.—ápr.-re	7.52—54
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.91—93
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.40—42
Tengeri máj-jun.-ra	4.69—70

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet 111. Páratlan bérlet 111.

Szombat, 1896. Február hó 15-én.

A vasgyáros.

Színhü 5 felvonásban. Irta: O h n e t György. Fordította: F á y Béla. (Rendező Hevessy.)

S z e m é l y e k:

Beaulieu marquisné	Lubrinéz.
Claire, leánya	Cserni Berta.
Bligny herczeg, unokaöccse	Tapolczay.
Octave, fia	Szathmári.
Prefont, báró	Krémer J.
Soyhie, neje, a marquisné unokahuga	Bogyó I.
Derblay Philippe	Klenovics.
Su anne, huga	Bajnóczy.
Moulinet, gazdag gyáros	Tiszay.
Athenais, leánya	Klenovicsné.
Bachelin, jegyző	Sándor Emil.
Servan, orvos	Fodor
Tábornok	Eröss
Megyefőnök	Göndör.
Gobert	Takács J.
Pontac	Nádasi.
Egy munkás	Kozma.
Inas a marquisnénál	Vank.
Brigitta, cseléd Derblaynál	Takácsné.
Inas Derblaynál	Nagy J.

Idő: Jelenkor. Történik: Beaulieu marquisné kastélyában, továbbá Derblaynál.

VASUTI MENETREND.

1895. október hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul.

Budapest-felé	gyorsvonat reggel	8 ó. 40 p.
Budapest—Nagyvárad felé	délután	12 ó. 36 p.
	este	10 ó. 31 p.
P.-Ladány—Nagyvárad felé ¹⁾	délután	3 ó. 48 p.
	minden kedden déli	12 ó.
Szak P.-Ladányig vegyes vonat.	este	8 ó. 15 p.
Szalmár—M.-Sziget felé	délután	4 ó. 07 p.
Szalmár—M.-Sziget felé	este	8 ó. — p.
	éjjel	3 ó. 05 p.
Csak Szalmárig	reggel	5 ó. 15 p.
Miskolcz—Kassa felé ²⁾	reggel	8 ó. 25 p.
Miskolcz—Kassa felé ²⁾	este	8 ó. 05 p.
Szerencs—S.-A.-U.—Kassa felé d. u.		4 ó. 02 p.
H.-Bössörmény B.-Szt.-M. felé máv-ról	reggel	5 ó. 48 p.
	vásártérről	6 ó. 04 p.
	máv-ról	délután 3 ó. 57 p.
	vásártérről	4 ó. 10 p.
F.-Abony felé máv-ról	reggel	5 ó. 00 p.
	vásártérről	5 ó. 13 p.
Ohat—Kócs—Polgár felé máv-ról d. e.		4 ó. 12 p.
	vásártérről d. u.	4 ó. 22 p.
Derecske—Nagy-Léta felé 8 ó. r. 35 p. és d. u.		4 ó. 17 p.

¹⁾ P.-Ladánytól gyorsvonat.²⁾ Közvetlen koezi Miskolczon át Budapestre.

1783 sz. 1895. v. k.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. jbiróság 26348. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Tóth testvérek debreczeni ker. czég részére Kereszt-si Mihályné debreczeni lakostól 72 frt 83 kr. tőke, ennek 1892. évi augusztus hó 31. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 44 frt 22 kr. perköltség erejéig 1893. évi április hó 7-én bíróilag lefoglalt és 512 frt 50 krra becsült lovak, tehenek, gazdasági eszközök és ágyneműekből álló ingóságok 1896. évi február hó 21-én délután 2 órakor kezdetét veendő és Szegletes-utcán, 79. számú háznál megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetése mellett szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi január hó 31.

Török Péter.

kir. bir. végrehajtó.

190/1896. v. k. sz.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. jbiróságnak 953 1896. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Goldstein Mór részére Sarkady István és neje debreczeni lakosoktól 374 frt 48 kr tőke, ennek 1895. évi július hó 9. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 50 frt 28 kr. perköltség erejéig 1895. évi augusztus hó 11-én bíróilag lefoglalt és 1049 frtra becsült lovak, termények, butorok és egyébektől álló ingóságok 1896. évi márczius hó 2-án d. e. 9 órakor kezdetét veendő és alperesek Ebesi tanyájukon 1896. évi márczius hó 3-án délelőtt 9 órakor 1165 sz. alatt megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is, el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi febr. hó 11-n.

Sugár Gyula

bir. kiküldött.

Egy csomag élesztő 24 kr. ismételadónak 20% engedmény

Figyelmeztetés.

A t. cz. háziasszonyok b. figyelmét ezennel van szerencsém a Berger-féle **élesztőre** felhívni, melynek gyártmánya, a helybeli piacon már évek óta egyedül általam árusítatik, ugyanitt nálam beszerzhető kitűnő minőségű **pitlélt rozsliszt kenyérnek**, továbbá valódi **István-gzmalmi buza-liszt**, finom **Jamaica** és **Cuba-rum**, legfinomabb **pecco és mandarin-tea**, **Görzi maroni**, nagyszemű boszn. **szilva**, **szilvaiz** (lekvár) és vékony **haju dió**, **tisztított mazsola** és válogatott **mandula**, ugy egyéb friss és jó minőségű **fűszer-árak** a legjutányosabb áron

KOHN LAJOS

Nagy-Hatvan-utca 1099., Mayer Ferencz-féle ház.

Egy csomag élesztő 24 kr. ismét eladónak 20% engedmény.

Egy csomag élesztő 24 kr. ismét eladónak 20% engedmény.

Egy csomag élesztő 24 kr. ismét eladónak 20% engedmény.

Mindenféle

ipar, kereskedelmi, gazdasági, ügyvdi és egyéb

üzleti könyvek

fél, egész vászon, bőrpasztó vagy félbörkötésben megrendelhető

Hoffmann és Társa

könyvnyomdájában

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.